

**Besluitenlijst van de vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland
d.d. vrijdag 26 november 2021, aanvang 11.00 uur, via ZOOM**

Deelnemers: J.C. Verdaas (dijkgraaf), Z.C. Vonk (secretaris-directeur), G.P. van den Anker, J. Bikker, P.J.H. Buskens, S.H.B. Daamen, H.J. Diependaal (vanaf agendapunt 13), L.L. Doude van Troostwijk, H.P. Drost, R.P. van Gent, M.C. de Graaf-Groeneveld, M.H.M. Gremmen, E. Groenenberg, B. de Groot, J.A. den Haan, F.J.M. Harbers, G.V. den Hartog, A. van den Herik (vanaf agendapunt 14), M.J. van IJsseldijk, D.F. van der Kraan, M.P. Laeven, H.H.R. van Loenen Martinet, A.H. van der Netten van Stigt, J. Opschoor, H. van 't Pad, H.T. Peren (tot agendapunt 13), B. de Peuter, M.A. de Raaf, N. Reitsma, C. Romijn, H. Roorda, J. Visser-Kieboom en T.A. Weijers

Afwezig: H.A. Driessen

Opgesteld door: K. van der Graaf

Tijdens deze ZOOM-vergadering is gepauzeerd van 13.00 tot 13.30 uur en van 15.15 tot 15.25 uur.

1. Opening

De dijkgraaf opent de vergadering om 11.00 uur.

Vanwege de Coronamaatregelen is de vergadering digitaal, hetgeen van allen vergaderdiscipline vraagt.

De dijkgraaf licht de procedures toe t.a.v. de personele agendapunten op deze agenda. Conform de tijdelijke wet 'digitale beraadslaging en besluitvorming' is het mogelijk nieuwe AB-leden digitaal te beëdigden. Ten aanzien van de benoeming van een nieuw DB-lid is stemming mogelijk. Indien dit gevraagd wordt, zullen direct na de AB-vergadering aangetekende stembriefjes worden verstuurd. De verwachting is dat eind volgende week de uitslag bekend is. De toelichting is duidelijk voor eenieder.

2. Vaststellen agenda

Met de voorliggende agenda wordt ingestemd.

AB-lid Van Loenen Martinet merkt op dat eerst de begroting op de agenda staat, maar dat de daaropvolgende punten hun weerslag kunnen hebben op de begroting. De dijkgraaf zegt dat we dan handelen naar bevind van zaken.

3. Trekking stemnummer

Nummer 27 wordt getrokken, inhoudende dat een hoofdelijke stemming en de rondvraag zullen aanvangen bij AB-lid Romijn.

De secretaris-directeur leest de namen van de AB-leden één voor één voor en 29 leden geven aan aanwezig te zijn. Daarmee is het Algemeen Bestuur op heemraad Driessen na voltallig. Mevrouw De Graaf-Groeneveld sluit om 11.11 uur aan.

**4. Vaststellen besluitenlijst van de vergadering van het Algemeen Bestuur van
24 september 2021**

De besluitenlijst van de vorige vergadering van het Algemeen Bestuur wordt overeenkomstig het ontwerp vastgesteld.

5. Mededelingen

De dijkgraaf meldt dat heemraad Driessen iedereen groet. Hij kan helaas niet aansluiten om

afcheid te nemen vandaag, omdat hij vertrekt als heemraad. Hopelijk lukt het om op een ander moment afscheid te nemen.

Heemraad Roorda deelt vervolgens mee dat ook zij zal gaan vertrekken. Per 1 januari 2022 gaat zij werken bij het ministerie van I&W als strategisch adviseur Zeespiegelstijging en Waterveiligheid. De dijkgraaf geeft aan dat het afscheid op een later moment zal plaatsvinden, dankt de heemraad alvast voor haar inzet en wenst haar alle goeds.

6. **Ingekomen stukken**

Er zijn geen ingekomen stukken.

Bespreekstukken:

7. **Begroting 2022**

De navolgende afspraken worden gemaakt/toezeggingen worden gedaan:

- In januari komt in de commissie Middelen een memo over de stand van zaken m.b.t de Omgevingswet. De dijkgraaf is betrokken als deskundige in een bijeenkomst van de Eerste Kamer.
- In de commissie Middelen is toegezegd een groot project te maken van de digitale transformatie.
- De zorgen over Covid, personele krapte, stijgende kosten, inflatie en de effecten op de realisatie worden gedeeld. Toegezegd wordt het Algemeen Bestuur via de commissie Middelen tijdig op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen.
- De rivierkreeft is een probleem, dat ook onder de aandacht is bij de Unie en andere samenwerkingsverbanden. De commissie Watersysteem wordt van de problematiek op de hoogte gehouden.

Ten aanzien van de motie over cybersecurity, die is ingediend door PvdA, PvdD, AWPenLLR en 50PLUS, is het streven uiterlijk 2024 aan de eisen te voldoen voor cyberveiligheid. Van het proces daar naartoe wordt het Algemeen Bestuur op de hoogte gehouden. Heemraad Den Hartog specificeert t.a.v. de laatste bullit in de motie het volgende: het Algemeen Bestuur kan geen besluit nemen over losgeld betalen, omdat bij een dergelijke calamiteit het bestuurlijk crisisteam aan zet is. Wel wordt het Algemeen Bestuur hierbij betrokken.

De motie wordt ondersteund, met de uitleg van de heemraad bij de laatste bullit. Dit is ook de afspraak die we maken via dit verslag. Hiermee zijn de indieners het eens. De motie is aangenomen.

De motie luidt als volgt:

Motie: Ransomware

Conform artikel 4.3 lid 1 van het reglement van orde voor het algemeen bestuur 2019. Het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland, in vergadering bijeen op 26 november 2021,

Constaterende dat:

- Bedrijven en overheden steeds vaker slachtoffer worden van ransomware-aanvallen waarbij computersystemen worden versleuteld en platgelegd door hackers die losgeld eisen in ruil voor het wachtwoord waarmee het systeem weer hersteld zou kunnen worden;
- Het Nationaal Cyber Security Centrum van het Ministerie van Justitie en Veiligheid adviseert om geen losgeld te betalen en uitlegt dat het betalen van losgeld "[...] geen enkele garantie biedt dat de sleutel (*decryptor*) of het wachtwoord [...] wordt overhandigd."¹;

- De politie afraadt om losgeld te betalen en na concreet onderzoek stelt dat "[...] het betaalde geld deels gebruikt wordt om weer nieuwe aanvallen op te zetten." 2;
- Staatssecretaris Knops van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in antwoord op Kamervragen over ransomware heeft geantwoord: "Het betalen van losgeld is zeer onwenselijk, omdat dit het crimineel verdienmodel ondersteunt." 3;
- Minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid tevens in antwoord op Kamervragen heeft herhaald: "Het dringende advies vanuit het Kabinet blijft om geen losgeld te betalen na een ransomware-aanval, aangezien dit het crimineel verdienmodel in stand houdt." 4;
- Het college tot nu toe de mogelijkheid tot het betalen van losgeld niet expliciet heeft uitgesloten;

Overwegende dat:

- Het waterschap als overheid een voorbeeldrol heeft naar de rest van de maatschappij;

Roept het college van dijkgraaf en heemraden op:

- Om ons als waterschap maximaal in te spannen om bij calamiteiten en of hacks de vitale functies optimaal te beschermen en/of handmatig te kunnen bedienen en daarvoor een protocol op te stellen;
- Het Algemeen Bestuur te betrekken bij besluitvorming over het wel of niet betalen van losgeld;

En gaat over tot de orde van de dag.

Henri Peren - Fractie Partij van de Arbeid

Paul van Gent – Fractie Partij voor de Dieren

Jan Opschoor – Fractie 50PLUS

Stefan Daamen – Fractie AWPenLRR

1 Nationaal Cyber Security Centrum (2020). Factsheet Ransomware.

<https://www.ncsc.nl/documenten/factsheets/2020/juni/30/factsheet-ransomware>

2 Politie (2020). Politie: 'Niet betalen bij ransomware'.

<https://www.politie.nl/nieuws/2020/februari/6/00-politie-%E2%80%98niet-betalen-bij-ransomware.%E2%80%99.html>

3 Knops, R.W. (2021). Antwoord op vragen van het lid Van Raak [...].

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20202021-1383.html>

4 Grapperhaus, F.B.J. (2021). Antwoord op vragen van het lid Rajkowski [...].

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021D37453&did=2021D37453>

Er is unanieme instemming met de begroting. Conform advies besloten.

8. **Definitief Waterbeheerprogramma 2022-2027**

De navolgende afspraken worden gemaakt/toezeggingen worden gedaan:

- Het College streeft ernaar de uitwerking en financiële kaders binnen ambitieniveau 3 te realiseren en het Algemeen Bestuur wordt hierin meegenomen.
- Fracties Ongebouwd en SGP/CU constateren terecht dat het waterschap landelijk voorop loopt als het gaat om waterkwaliteit. Daar is de heemraad trots op, de ambities blijven evenwel aanwezig. Deze zijn veelal gekoppeld aan de Kaderrichtlijn Water.
- Het College zal aandacht besteden aan de communicatie over de taken, doelen en investeringen van het Waterbeheerprogramma onder een breed publiek. Ook via nieuwe media. Met een blik vooruit naar de verkiezingen.
- Water als leidend principe is bij meerdere samenwerkende partijen onder de aandacht gebracht, zoals bij het Ministerie en de Unie. We zitten mee aan tafel.
- Volgend jaar komt er een beleidsnotitie over onze rol en taken ten aanzien van het grondwater. De uitwerking daarvan wordt gedeeld met het Algemeen Bestuur, langs de lijn van de BOB-structuur.

Er zijn twee amendementen met de bedoeling tot een tekstwijziging te komen. De eerste is ingediend door de fractie PvdD en gaat over de antropogene component van veenoxidatie. De tweede is ingediend door fracties Natuurterreinbeheerders en 50PLUS en gaat over de ambitie ten aanzien van schoon water. Over de amendementen wordt gediscussieerd en uiteindelijk besloten tot hoofdelijke stemming.

De stemming over de amendementen is als volgt verlopen:

1. Amendement: Veenoxidatie heeft een antropogene component

Voor 15: Roorda, Weijers, Buskens, Daamen, Doude van Troostwijk, Van Gent, Gremmen, Van IJsseldijk, Van der Kraan, Laeven, Van Loenen Martinet, Opschoor, Van 't Pad, Peren, De Raaf

Tegen 14: Romijn, Visser-Kieboom, Van den Anker, Bikker, Drost, De Graaf-Groeneveld, Groenenberg, De Groot, De Haan, Harbers, Den Hartog, Van der Netten van Stigt, De Peuter, Reitsma

Daarmee is dit amendement aangenomen.

Het amendement luidt als volgt:

Amendement: Veenoxidatie heeft een antropogene component

Conform artikel 4.4 lid 1 van het reglement van orde voor het algemeen bestuur 2019.

Het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland, in vergadering bijeen op 26 november 2021,

Gehoord de discussie over het Definitief Waterbeheerprogramma 2022-2027;

Constaterende dat:

- Er in het Waterbeheerprogramma 2022-2027 wordt gesproken over "natuurlijke achtergrondconcentraties van nutriënten";
- Uit beantwoording van de technische vragen blijkt dat deze natuurlijke achtergrondconcentraties wordt gedefinieerd als "[...] de natuurlijke nalevering van nutriënten uit de bodem, zoals bij veenoxidatie";
- Het waterschap nalevering uit de bodem door veenoxidatie dus schaart onder natuurlijke in plaats van antropogene nutriëntenbronnen;

Overwegende dat:

- Veengebieden nutriënten emitteren zoals stikstof als gevolg van veenoxidatie;
- Veenoxidatie het bodemchemische proces is van afbraak van organische stof door bodemleven;
- Oxidatie van veen in meer dan 90% van de gevallen aeroob plaatsvindt door contact met zuurstof;
- Een intact veensysteem van nature vaak onder water staat en dus anaeroob is en geen actief aeroob bodemleven heeft 1;
- De waterstand dus van invloed is op de afgifte van nutriënten aan het oppervlaktewater in veensystemen;
- Wij de waterpeilen kunstmatig verlagen 2 wat een antropogene handeling is;
- Het scharen van "nalevering van nutriënten uit de bodem, zoals bij veenoxidatie" onder natuurlijk in plaats van antropogeen proces onder bovenstaande overwegingen onjuist is;
- De tekst "natuurlijke achtergrondconcentraties van nutriënten" suggereert dat er geen antropogene keuze vooraf gaat aan de resulterende bodemchemische processen;

Besluit:

- Op bladzijde 118 van document 'Waterbeheerprogramma 2022-2027' in de tekst "Er is bij het bepalen van doelen rekening gehouden met de aanwezigheid van natuurlijke achtergrondconcentraties van nutriënten." het woord "natuurlijke" te verwijderen.

Paul van Gent – Fractie Partij voor de Dieren

1 Klimaatmaatregelen in het veenweidegebied in relatie tot biodiversiteit, bodem- en waterkwaliteit – Een inventarisatie van effecten. - Pijlman, J. *et al.* 2020 Louis Bolk Instituut

2 Peilbesluit Alblasserwaard <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR333778/4> en peilbesluit

Vijfheerenlanden <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR298911/1>

2. Amendement: Schoon water

Voor 10: Weijers, Daamen, Doude van Troostwijk, Van Gent, Harbers, Van der Kraan, Van Loenen Martinet, Opschoor, De Peuter, De Raaf

Tegen 19: Romijn, Roorda, Visser-Kieboom, Van den Anker, Bikker, Buskens, Drost, De Graaf-Groeneveld, Gremmen, Groenenberg, De Groot, De Haan, Den Hartog, Van IJsseldijk, Laeven, Van der Netten van Stigt, Van 't Pad, Peren, Reitsma

Daarmee is dit amendement verworpen.

Er is instemming met het Waterbeheerprogramma, met uitzondering van de fracties Partij voor de Dieren en Natuurterreinbeheerders. Het Waterbeheerprogramma is aangenomen met 26 voor en 3 tegen.

9. Rapportage over de voortgang

AB-lid Van der Netten van Stigt brengt hierbij in, om er een iteratief proces van te maken voor de komende jaren en het gesprek hierover aan te gaan met de organisatie. De dijkgraaf ziet dit ook zo. Wat nu voorligt is de basis onder de vorm van rapporteren en informeren. Het is niet beperkend maar uitnodigend. Conform advies besloten.

10. Beleidsplan Meerjarenbaggerprogramma

Fracties Water Natuurlijk, Bedrijven, Natuurterreinbeheerders, PvdD en VVD stellen vragen bij de monitoring en evaluatie, en hoeverre dit stuk rijp is voor besluitvorming. Nu lijkt het voor het Algemeen Bestuur lastig te volgen en te controleren.

De navolgende afspraken worden gemaakt/toezeggingen worden gedaan:

- AB-lid Van den Anker stelt voor: nu vaststellen en dan in de commissie over de resterende vragen, de pijnpunten en de uitvoering praten. Een uitvoeringsprogramma maken en dit presenteren in de commissie. Met bijbehorende tools om te kunnen evalueren.
- De heemraad is het hiermee eens, en nuanceert het tijdpad. In een volgende commissievergadering kunnen nog niet alle tools gereed en bekend zijn. Wel kan snel een beeld gegeven worden hoe we hiermee op weg gaan. Dan ook doorpraten over hoe de monitoring ingestoken gaat worden. Dan gebeurt vervolgens de evaluatie, op basis van de monitoring, in 2023. Commissie en Algemeen Bestuur worden tevens op de hoogte gehouden via de B&V-cyclus. Met deze toezegging en de bijbehorende uitwerking komt dit terug in de commissie.

Dit voorstel met bijbehorende toezegging van de heemraad wordt aangenomen.

Conform advies besloten.

11. Kredietaanvraag t.b.v. gebiedsontwikkeling Veerhaven Ochten

AB-lid Harbers stelt voor per gemeente te bekijken of en wat er gezamenlijk aangepakt kan worden. Daaraan financieel bijdragen en dat beleidsmatig beleggen. Daarmee is het meer

dan een meekoppelkans, bijv. ook voor cultureel erfgoed of beleving.

De navolgende afspraak wordt gemaakt:

- Heemraad Roorda zegt dat dit in de commissie Waterveiligheid bij de bespreking van het OPW beeldvormend al aan de orde is geweest. Voor de hierop volgende oordeelsvorming worden scenario's uitgewerkt voor een besluit door het Algemeen Bestuur.

Conform advies besloten.

12. **Wegenoverdracht aan gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden**

AB-lid Visser-Kieboom merkt op dat dit niet in de commissie is behandeld en is teleurgesteld over de procedure en het voorstel. AB-lid Reitsma vraagt het College om, samen met andere waterschappen en met de Unie of andere gremia, bij de volgende herziening van de Waterwet dit punt op te laten nemen als wettelijk kader. Daar sluiten enkele andere fracties zich bij aan.

De navolgende afspraken worden gemaakt/toezeggingen worden gedaan:

- Heemraad Den Hartog heeft aan de wethouders verslag gedaan van de stand van zaken. Het besluit is nu de wegentaak te houden, tenzij er vanuit de gemeenten collectieve initiatieven voor overdracht komen.
- Hij zal de wettelijke grondslag bij de Unie aankaarten, het staat daar ook al op de agenda. Het kan mogelijk ook richting ministerie op de agenda worden gezet.

Conform advies besloten.

13. **Toelating en beëdiging lid Algemeen Bestuur, H.J. Diependaal**

Mevrouw Reitsma doet verslag vanuit de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Het voorstel is de heer Diependaal toe te laten tot het Algemeen Bestuur. Conform dat advies wordt besloten.

De heer Diependaal is vervolgens beëdigd in de vergadering.

14. **Toelating en beëdiging lid Algemeen Bestuur A. van den Herik**

De heer Weijers doet verslag vanuit de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Het voorstel is de heer Van den Herik toe te laten tot het Algemeen Bestuur. Conform dat advies wordt besloten.

De heer Van den Herik is vervolgens beëdigd in de vergadering.

Aansluitend neemt het Algemeen Bestuur afscheid van de heer Peren, die burgerlid wordt (en daarmee is agendapunt 29 naar voren gehaald).

De fractievoorzitter van de betreffende fractie en de dijkgraaf richten een woord van afscheid tot het vertrekkende AB-lid, waarna deze zelf (digitaal) de aanwezigen toespreekt.

Aan de heren Diependaal en Van den Herik worden de felicitaties aangeboden.

Voor hen én de heer Peren is een welkomst/afscheidscadeautje thuisbezorgd.

15. **Benoeming lid Dagelijks Bestuur, E. Groenenberg**

De CDA-fractie stelt mevrouw Groenenberg voor aan het Algemeen Bestuur, als opvolger van de heer Driessen. Vervolgens geeft mevrouw Groenenberg een toelichting op haar voordracht. De voorzitter meldt dat het integriteitsonderzoek is uitgevoerd en dat dit geen belemmeringen heeft opgeleverd voor een eventuele benoeming. De AB-leden hebben geen vragen aan mevrouw Groenenberg.

Er volgt een discussie over de gevolgde werkwijze rondom de opvolging, mede ingegeven door het aanstaande vertrek van heemraad Roorda. AB-lid Van den Anker (fractie CDA) biedt excuses aan, omdat hij de kwestie van opvolging mogelijk heeft onderschat.

Het volgende wordt hierover afgesproken:

- De voorzitter geeft aan dat de fracties een voorstel doen over de portefeuillevindeling en de tijdsverdeling.
- AB-lid Van der Netten van Stigt geeft aan deze discussie niet in het Algemeen Bestuur te willen voeren. Afgesproken wordt in het overleg Fractievoorzitters/Dijkgraaf op 29 november 2021 te bespreken wat dit gaat betekenen.

Er zal schriftelijk stemming plaatsvinden over de benoeming.

Hamerstukken: de onderstaande stukken (agendapunten 16 t/m 27) zijn conform advies besloten.

16. **Onderzoek van de rekenkamercommissie "Leren van de Centralisatie West"**
17. **2^e Bestuursrapportage 2021**
18. **Vaststellen Projectplan Waterwet voor dijkversterking Stad Tiel**
19. **Kredietvoorstel dijkversterkingsprojecten 2021 - gebundelde aanvraag**
20. **Voortgang project 100732 demo installatie medicijnrestenverwijdering rwzi Groesbeek**
21. **Aanpak HWBP-project Sprok-Sterreschans-Heteren (voorheen Kop van de Betuwe)**
22. **Aanschaf elektrisch aangedreven maaiboot als pilot**
23. **Herziening kostentoedelingsverordeningen watersysteembeheer en wegenbeheer**
24. **Belastingverordeningen 2022**
25. **Legesverordening 2022**
26. **Algemene subsidieverordening Waterschap Rivierenland**
27. **Zienswijze opheffing GR PHTB**
28. **Rondvraag**
Er is niemand die iets voor de rondvraag heeft.
De voorzitter sluit af met enkele woorden. Dit is het laatste vergadering van het Algemeen Bestuur dit jaar. Het was een bijzondere periode, waarvan we ook hebben kunnen leren. Vooral belangrijk is dat iedereen gezond blijft.
29. **Afscheid H.A. Driessen en H. Peren**
Zie agendapunt 5 en 14.
30. **Sluiting**
De dijkgraaf sluit om 16.10 uur deze vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland d.d. 18 februari 2022.

De secretaris-directeur,

De voorzitter,

Ir. Z.C. Vonk

Prof. Dr. J.C. Verdaas